

nical Resources in the United States). A CIA egyik részlege az egész világon lehallgatja a japán rádióadásokat, elemzi a Japánnal kapcsolatos újságcikkeket és kormánynyilatkozatokat. Ennek eredménye pl. a szintén az NTIS-nél beszerezhető *Japan Report: Science and Technology*. Az NTIS kiadja továbbá évente a japán műszaki jelentések katalógusát (*Directory of Japanese Technical Reports*), mely bőségesen tárgyszavazva van, teljes bibliográfiai információt nyújt, s japán és angol nyelvű összefoglalókat tartalmaz.

Mindkét országban erőteljesen dolgoznak a gépi fordítás fejlesztésén. Konferenciákon való részvétel és tanulmányutakat szervez, ösztöndíjakat kínál stb. a Nemzeti Tudományos Alapítvány (*National Science Foundation = NSF*).

A Japán Adatbázis Útmutató (*Directory of Japanese Databases*) tájékoztatást nyújt azokról az egyesült államokbeli információs központokról, amelyeknek ta-

paszlatuk és gyakorlatuk van a japán információk feldolgozásában. Már több japán adatbázis elérhető az Egyesült Államokból, ezek között a JICSTE a legjelentősebb, ám viszonylag kevés adatot tartalmaz.

A SCAN C2C információszolgáltató vállalat sikeresen működteti *Japan Technology* nevű adatbázisát, amely a DIALOG-on és az ORBIT-on keresztül is elérhető. A cég fordításokat is készít, és kívánságra beszerzi az eredeti dokumentumokat. A Japan Technology adatbázis mintegy 160 természettudományos, műszaki és gazdasági lapot tár fel és indexel angol nyelven.

HOETKER, G. P.: Warum sind japanische naturwissenschaftliche und technische Informationen so schwierig zu finden und zu benutzen? = Nachrichten für Dokumentation, 43. köt. 2. sz. 1992. p.76–82./

(Ortutay Béla)

A könyvtáros hivatás és az etika

„Már három éve élünk az olyannyira vágyott demokráciában. Sajnos azóta, szinte automatikusan egyenlőségjelet tettünk egyfelől a demokrácia, másfelől a kíméletlenség, a számítósi, a karrierizmus és az erőszak közé. Sőt: úgy tűnik, hogy az »ember az embernek farkasa« megfogalmazás éppen mostanában kezd kiteljesülni érvényesülni. Az etika és a moralitás szinte teljesen kiveszett a társadalmi, kulturális, politikai és gazdasági élet valamennyi területéről, a könyvtárosságot is beleértve. Ráadásul a szlovák könyvtárosság területén a szakmai etikáról nemcsak a múltban feledkeztek meg valamiféleképpen, hanem mostanában is” – exponál a beszámoló, amely a szlovák könyvtárosok 1992. december 2-án tartott egynapos kollokviumáról készült.

Ezen a régen várt rendezvényen négy témakörben hangzottak el előadások és hozzászólások:

- ▶ a *szellemi örökséghez* való viszony etikája, amely az áthagyományozódott, az állományban testet öltő értékek iránti könyvtáros felelősséget vizsgálta;
- ▶ az *olvasók-használók* iránti etika az igények változásának feltárását és „értő” nyomon követését várja el a könyvtárosoktól, továbbá a „lelki szegények” és a hátrányos helyzetű olvasók iránti fokozott figyelmet;

- ▶ a *munkatársak* iránti etika kérdésköre több vonatkozásban merült fel, úm. mindmáig elmaradt azok „bocsánatkérése”, akik 1968 után a „normalizálás” jegyében felléptek kollégáik ellen, illetve vigyázni kell, nehogy a mostani leépítéseket és elbocsátásokat valaki(k) is a „kulturális, lélektani, politikai vagy etnikai” másságokkal való leszámolásra használhassa (használhassák) fel;
- ▶ különféle országokban kimunkált *etikai kódexek* ismertetése. Itt a vita oda konkludált, hogy „egyelőre mindössze annyit tehetünk, hogy erről elkezdünk beszélni, ui. az etikátlan magatartás megnehezül ott, ahol erről beszélnek”, ahol ezt értelmezni tudják (ehhez jó segítség a keresztény etika).

Bármilyen szakmai etikáról van szó, annak ben-sónkben kell helyet találnia, és folyamatosan működni. Úgy tetszik, a résztvevők tisztában voltak a probléma fontosságával és megoldásának útjaival-módjaival. A beszámoló ezzel zárja mondanivalóját: „És idővel lehetővé válik-e, hogy tényleg etikusán járjunk el?”

ŠERŠÍKOVÁ, A.: Knihovnicka profesia a etika. = Knihnice a informácie, 25. köt. 5. sz. 1993. p.234–237./

(Futala Tibor)